

Flora- & faunaonderzoeken Gele Scheikunde TU Delft

Concept, 13 oktober 2016

**Flora- & faunaonderzoeken Gele
Scheikunde TU Delft**

Concept

Kenmerk R001-1238403JNA-nda-V01

Verantwoording

Titel	Flora- & faunaonderzoeken Gele Scheikunde TU Delft
Opdrachtgever	TU Delft
Projectleider	J.F.E. Hack
Auteur(s)	J.H.C. Nagtegaal
Tweede lezer	D. van der Est
Uitvoering veldwerk	Maikel Aragon van den Broeke, Daan Dekker, James Lidster, Bram Rijksen, Kees Straates, Carolien Wegstapel en Saskia Wijte.
Projectnummer	1238403
Aantal pagina's	23 (exclusief bijlagen)
Datum	13 oktober 2016
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Meten, Inspectie & Advies
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Concept

Kenmerk R001-1238403JNA-nda-V01

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
1.1 Aanleiding.....	9
1.2 Huidige situatie en beoogde werkzaamheden	9
1.3 Flora- en faunawet	10
2 Onderzoeksmethoden.....	11
2.1 Doel onderzoek	11
2.2 Verwachte soorten	11
2.2.1 Vleermuizen	11
2.2.2 Huismussen.....	11
2.2.3 Gierzwaluwen.....	11
2.2.4 Vaatplanten	11
2.3 Methoden veldonderzoek	12
2.3.1 Vleermuizen	12
2.3.2 Huismussen.....	13
2.3.3 Gierzwaluwen.....	13
2.3.4 Vaatplanten	14
3 Resultaten	15
3.1 Vleermuizen	15
3.2 Huismus	16
3.3 Gierzwaluw.....	16
3.4 Vaatplanten	16
4 Effectbeschrijving	20
4.1 Vleermuizen	20
4.2 Huismussen.....	20
4.3 Gierzwaluwen.....	20
4.4 Vaatplanten	20
5 Conclusies en vervolgstappen	21
5.1 Conclusies.....	21
5.1.1 Vleermuizen	21
5.1.2 Huismussen.....	21

Concept

Kenmerk R001-1238403JNA-nda-V01

5.1.3	Gierzwaluwen	21
5.1.4	Vaatplanten	22
6	Literatuur.....	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van TU Delft heeft Tauw onderzoek gedaan naar de aanwezigheid en het gebruik van het plangebied door vleermuizen, huismussen, gierzwaluwen en beschermde vaatplanten ten behoeve van voorgenomen sloopwerkzaamheden. Het onderzoek is gericht op het vaststellen van de functie van het plangebied voor deze soorten.

De kans bestaat dat als gevolg van de werkzaamheden (onderdelen van het leefgebied van) vleermuizen, huismussen, gierzwaluwen en/of vaatplanten worden verstoord of verdwijnen. Wanneer dit daadwerkelijk het geval is, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Deze maatregelen kunnen samen met een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) van het ministerie van Economische Zaken.

In een eerder stadium is een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van het voornemen (Tauw, 2016). Op basis van deze natuurtoets konden negatieve effecten op vleermuizen, huismussen, gierzwaluwen en vaatplanten niet (op voorhand) worden uitgesloten. Het nader onderzoek en de uitkomsten van het nader onderzoek naar vleermuizen, huismussen, gierzwaluwen en vaatplanten worden in dit rapport behandeld.

Dit rapport geeft een beschrijving van het plangebied en de beoogde ontwikkeling, uitleg over de gebruikte onderzoeksmethodieken, de resultaten, effectbeschrijving en de conclusies van het onderzoek. In de conclusie wordt antwoord gegeven op de vraag of (en eventueel welke) vervolgstappen noodzakelijk zijn.

1.2 Huidige situatie en beoogde werkzaamheden

Ter reductie van het aantal vierkante meters gebruiksoppervlak, exploitatielasten en CO₂ wil de TU Delft een aantal gebouwen gaan afstoten of slopen. Het plangebied bevindt zich in Delft tussen de Julianalaan, Michiel de Ruyterweg en Prins Bernhardlaan, exclusief de gebouwen Prins Bernhardlaan 1 t/m 5 en exclusief de woningen Julianalaan 154 en 156. Figuur 1.1 geeft de ligging en begrenzing van het plangebied weer.

Een deel van de gebouwen stamt uit de jaren '20. Het grootste deel van de gebouwen is echter gerealiseerd in de jaren '50.

Door de geleidelijke uitbreiding over de jaren heen is er een grote variatie aan gebouwen op het terrein te vinden. De binnen tuintjes, hoogbouw, laagbouw en hier en daar opslagruimtes maken het tot een zeer afwisselend terrein.

Figuur 1.1 De ligging van het plangebied (globaal begrensd)

1.3 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (soortbescherming) gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen *met zekerheid* moet kunnen worden uitgesloten. Uitsluitel is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens. Wanneer negatieve effecten op soorten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, is nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten noodzakelijk. Ook bij het aanvragen van een eventuele ontheffing dient de aanwezigheid van de betreffende soort aangetoond te worden. Hierbij geldt een 'omgekeerde bewijslast' waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt.

2 Onderzoeksmethoden

2.1 Doel onderzoek

Het doel van het onderzoek is om aan te tonen of en hoe het plangebied van belang is voor vleermuizen, huismussen, gierzwaluwen en vaatplanten. Indien het plangebied een belangrijke functie vervult voor één of meerdere beschermde soorten, dan wordt een afweging gemaakt of de beoogde ontwikkeling de staat van instandhouding van de soort(en) beïnvloedt. De Flora- en faunawet beschermt niet alleen de instandhouding van soorten, maar ook individuen. Wanneer een ontwikkeling de instandhouding niet schaadt, maar één of enkele individuen wel, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen. De benodigde mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een (nader uit te werken) mitigatieplan.

2.2 Verwachte soorten

Uit verspreidingsgegevens en op basis van het oriënterend veldbezoek (Tauw, 2016) kan de aanwezigheid van (gebouwbewonende) vleermuizen (gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en watervleermuis), huismussen, gierzwaluwen en verschillende vaatplanten (gele helmbloem, klein glaskruid, schubvaren, steenbreekvaren, stijf hardgras, tongvaren en zwartsteel) in het plangebied niet worden uitgesloten.

2.2.1 Vleermuizen

De reden dat bovengenoemde vleermuissoorten kunnen voorkomen, is de aanwezigheid van spouwmuren in de woningen die kunnen dienen als verblijfplaatsen.

2.2.2 Huismussen

De reden dat huismussen in het plangebied kunnen voorkomen, is de aanwezigheid van oudere gebouwen met dakpannendaken. Dit maakt de gebouwen geschikt als nestplaats voor huismussen.

2.2.3 Gierzwaluwen

De reden dat gierzwaluwen in het plangebied kunnen voorkomen, is de aanwezigheid van oudere gebouwen met dakpannendaken. Dit maakt de gebouwen geschikt als nestplaats voor gierzwaluwen.

2.2.4 Vaatplanten

De reden dat bovengenoemde vaatplanten in het plangebied kunnen voorkomen, is de leeftijd en staat van de gebouwen en de aanwezigheid en variatie aan standplaatsen (zonnig, beschaduwd en vochtig). Dit maakt de gebouwen en omgeving zeer geschikt als groeiplaats voor beschermde vaatplanten.

2.3 Methoden veldonderzoek

2.3.1 Vleermuizen

Het vleermuizenonderzoek is, conform het vleermuizenprotocol 2013 van het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2013), uitgevoerd met behulp van een batdetector (type: Petterson D240X). Een batdetector is een apparaat dat ultrasone geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme van het geluid en de frequentie waarop de vleermuis het beste wordt gehoord, de zogenaamde “piekfrequentie”, kan in veel gevallen worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Voor het determineren van soorten wordt gebruik gemaakt van opnameapparatuur en het programma Batsound.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd door minimaal drie ervaren ecologen. Dit is noodzakelijk omwille van veiligheid en kwaliteit. Om de verblijfplaatsen in kaart te brengen, is lopend met de batdetector en verrekijker het plangebied doorzocht.

In totaal zijn vier veldbezoeken uitgevoerd in de periode juni tot en met september 2016. Meerdere bezoeken zijn nodig, omdat vleermuizen gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen en foerageergebieden die in verschillende perioden in het jaar worden gebruikt. Door de bezoeken te spreiden wordt een beter beeld verkregen van de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied en hiermee van de betekenis van het plangebied voor vleermuizen. Het onderzoek naar winterverblijfplaatsen is indicatief, waarbij gelet is op zwerfgedrag dat op een winterverblijfplaats kan duiden.

In tabel 2.1 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven. Het aantal bezoeken, tijdstippen en perioden zijn zoveel als mogelijk gebaseerd op het vleermuizenprotocol 2013 (Netwerk Groene Bureaus, 2013). Het veldwerk is sterk weersafhankelijk en is alleen bij (redelijk) gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Dit houdt voor vleermuizen in dat er geen of weinig neerslag is en niet teveel wind waait.

Concept

Kenmerk R001-1238403JNA-nda-V01

Tabel 2.1 Data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldbezoeken t.b.v. vleermuizen

Datum veldbezoek	Tijdstip	Focus	Weersomstandigheden
7 juni 2016	Avond	Zomer- en kraamverblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes	Half bewolkt, droog, weinig wind, $\pm 17^{\circ}\text{C}$
13 juli 2016	Ochtend	Zomer- en kraamverblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes	Bewolkt, tijdelijk miezerig, weinig wind, $\pm 13^{\circ}\text{C}$
31 augustus 2016	Avond	Paar- en winterverblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes	Half bewolkt, droog, weinig wind, $\pm 16^{\circ}\text{C}$
22 september 2016	Avond	Paar- en winterverblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes	Helder, windstil, $\pm 16^{\circ}\text{C}$

2.3.2 Huismussen

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd volgens de Soortenstandaard Huismus (RVO, 2014a). Jaarrond beschermde nesten van huismussen zijn onderzocht met behulp van een verrekijker en op basis van geluid en gedrag. Het onderzoek richtte zich op het vaststellen van nestlocaties (onder dakpannen).

In totaal zijn er twee veldbezoeken uitgevoerd in de periode april en mei 2016. Inventarisatie kan de gehele dag, bij voorkeur vanaf een uur na zonsopkomst en met redelijk weer. Het tellen van nestlocaties door middel van voerende oudervogels of zingende mannetjes levert de beste resultaten op.

In tabel 2.2 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven.

Tabel 2.2 Data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldbezoeken t.b.v. huismus

Datum veldbezoek	Tijdstip	Weersomstandigheden
23 april 2016	Ochtend	Half bewolkt, droog, $\pm 9^{\circ}\text{C}$
4 mei 2016	Ochtend	Half tot zwaar bewolkt, droog, $\pm 15^{\circ}\text{C}$

2.3.3 Gierzwaluwen

Het onderzoek naar gierzwaluwen is uitgevoerd volgens de Soortenstandaard Gierzwaluw (RVO, 2014b). Jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen zijn onderzocht met behulp van een verrekijker en op basis van geluid en gedrag. Het onderzoek richtte zich op het vaststellen van nestlocaties (onder dakpannen).

In totaal zijn er drie veldbezoeken uitgevoerd in juni en juli 2016. Inventarisatie kan de gehele dag, maar bij voorkeur circa twee uur voor zonsondergang. Nestentelling levert de beste resultaten op maar kost veel tijd (15-30 minuten posten per strategisch gekozen plek, van waaruit verschillende potentiële nestlocaties overzien kunnen worden). Er is in de avond alleen bij goede weersomstandigheden (droog, weinig wind) geteld. In tabel 2.4 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven.

Tabel 2.3 Data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldbezoeken t.b.v. gierzwaluw

Datum veldbezoek	Tijdstip	Weersomstandigheden
7 juni 2016	Avond	Geheel bewolkt, droog, $\pm 18^{\circ}\text{C}$
21 juni 2016	Avond	Half bewolkt, droog, $\pm 15^{\circ}\text{C}$
5 juli 2016	Avond	Geheel bewolkt, droog, $\pm 14^{\circ}\text{C}$

2.3.4 Vaatplanten

Middels één veldbezoek gedurende het groeiseizoen van de te verwachten vaatplanten is de planlocatie geheel geïnventariseerd op het voorkomen van beschermde vaatplanten. Het onderzoek is erop gericht om standplaatsen, de voorkomende soorten en de aanwezige aantallen inzichtelijk te maken. Ten behoeve van dit onderzoek is door een ter zake kundige het plangebied onderzocht op 22 juni 2016. Dit valt binnen de periode dat deze soorten het best herkenbaar zijn, zoals aan hun bloei of op basis van vegetatieve toestand.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten weergegeven van het veldwerk waarna eventuele effecten worden beschreven gebaseerd op de resultaten.

3.1 Vleermuizen

Binnen het plangebied en de directe omgeving zijn waarnemingen gedaan van gewone en ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. Deze waarnemingen hebben hoofdzakelijk betrekking op (kort) foeragerende en overvliegende exemplaren. Rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn alleen waargenomen tijdens het veldbezoek op 31 augustus 2016.

Tijdens de andere drie bezoeken zijn enkel waarnemingen gedaan van gewone dwergvleermuizen. Tijdens het eerste bezoek en laatste bezoek zijn verschillende verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Op 7 juni 2016 is een zomerverblijfplaats aangetroffen van gewone dwergvleermuizen, tijdens dit bezoek zijn zes uitvliegende gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Op 22 september 2016 zijn twee paarverblijfplaatsen vastgesteld van eveneens gewone dwergvleermuizen. In figuur 3.1 wordt de locatie van de verblijfplaatsen weergegeven. Naast de verblijfplaatsen wordt het plangebied gebruikt door gewone dwergvleermuizen als foerageergebied. Hierbij wordt voornamelijk gefoerageerd rondom het aanwezige groen.

Figuur 3.1 De locaties van de aangetroffen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen

3.2 Huismus

Tijdens de twee veldbezoeken zijn geen huismussen waargenomen in en in de omgeving van het plangebied waargenomen. De aanwezigheid van nestlocaties van huismussen wordt derhalve uitgesloten.

3.3 Gierzwaluw

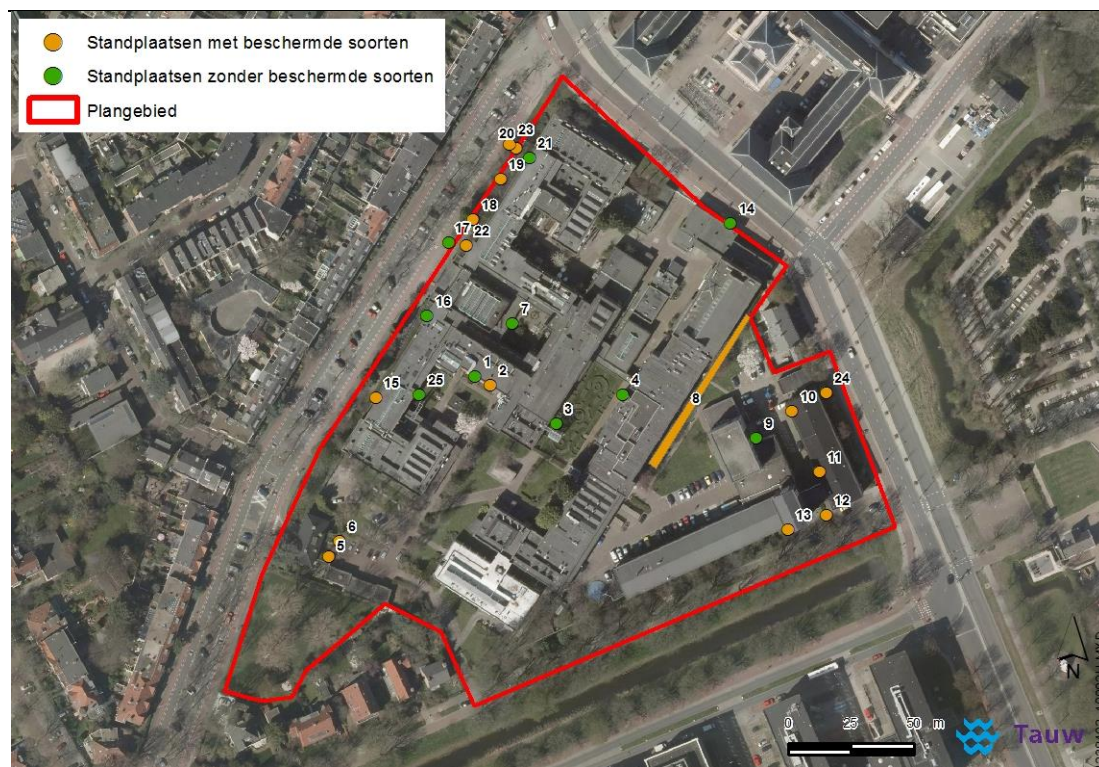
Tijdens de drie veldbezoeken zijn geen gierzwaluwen waargenomen in en in de omgeving van het plangebied waargenomen. De aanwezigheid van nestlocaties van gierzwaluwen wordt derhalve uitgesloten.

3.4 Vaatplanten

Binnen het plangebied zijn standplaatsen aangetroffen van gele helmbloem, klein glaskruid, steenbreekvaren en tongvaren. Daarnaast zijn van verschillende algemene varensoorten ook de standplaatsen genoteerd omdat deze in potentie geschikt zijn als standplaats voor beschermde varensoorten. De waargenomen standplaatsen van de (beschermde) vaatplanten staan in figuur 3.2. In tabel 3.3 staan de details en aangetroffen soorten per standplaats.

Concept

Kenmerk R001-1238403JNA-nda-V01

Figuur 3.2 De standplaatsen van de waargenomen vaatplanten. Op de oranje locaties zijn één of meer beschermde soorten vastgesteld. De nummers verwijden naar tabel 3.3

Concept

Kenmerk R001-1238403JNA-nda-V01

Tabel 3.3 Aanwezige soorten vaatplanten en aantallen per standplaats. Vetgedrukte soorten betreffen beschermd soorten.

Locatie-nummer	Aangetroffen soorten en aantallen	Aanvullende opmerkingen
1	Muurvaren – circa 5x Mannetjesvaren – meerdere exemplaren	
2	Tongvaren - 7x Mannetjesvaren – 2x	
3	Mannetjesvaren – 3x Muurvaren – ca. 6x	
4	Mannetjesvaren – 1x	
5	Gele helmbloem – 2x Muurvaren – ca. 21x Tongvaren – 2x	
6	Tongvaren – 5x	Ook aan de binnenzijde van de muur (is privé) een grote tongvaren gezien
7	Muurvaren – ca. 10	op meerdere muurrandjes in de binnenplaats
8	Klein glaskruid – min. 200x	Langs hele traject, zowel bij muur, in groenstrook en onder de heg
9	Muurvaren – enkele exemplaren	
10	Klein glaskruid – circa 50x	
11	Tongvaren – 1x Mannetjesvaren – 3x	
12	Klein glaskruid – 4x	
13	Klein glaskruid – 1x	
14	Eikvaren – ca. 3x	
15	Mannetjesvaren – >20 exemplaren Gele helmbloem – 2x	
16	Steenbreekvaren – circa 10x Wijfjesvaren – 1x	
17	Muurvaren – ca. 28x	
18	Klein glaskruid – ca. 4x	
19	Muurvaren – 40x Tongvaren – 4x	
20	Tongvaren – ca. 50x Muurvaren – ca. 50x	

Concept

Kenmerk R001-1238403JNA-nda-V01

21	Mannetjesvaren – enkele exemplaren	totaal ca. 15 exemplaren van beide soorten, bij muurtje langs
	Wijfjesvaren – enkele exemplaren	roosters
22	Klein glaskruid – ca. 40x	in groenstrook
23	Muurvaren – >50x	Buitenzijde muur (aan straatzijde) verspreid
	Tongvaren – ca. 10x	
24	Klein glaskruid – enkele exemplaren	
25	Mannetjesvaren – meerdere exemplaren	

4 Effectbeschrijving

4.1 Vleermuizen

Vliegroutes en foerageergebieden

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen die duiden op de aanwezigheid van een vliegroute of (belangrijk) foerageergebied die essentieel belang is voor de waargenomen vleermuizen. Hierdoor is geen sprake van een negatief effect op vliegroutes en foerageergebieden. Het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

Verblijfplaatsen

Tijdens de veldbezoeken zijn één zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen aangetroffen van gewone dwergvleermuizen. Als gevolg van de sloopwerkzaamheden kunnen de huidige verblijfplaatsen niet worden behouden en zullen deze verdwijnen. Als gevolg van het aantasten van de huidige verblijfplaatsen is het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

4.2 Huismussen

Tijdens de veldbezoeken zijn geen nestlocaties aangetroffen van huismussen waardoor negatieve effecten worden uitgesloten. Het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet is dan ook niet nodig voor huismus.

4.3 Gierzwaluwen

Tijdens de veldbezoeken zijn geen nestlocaties aangetroffen van gierzwaluwen waardoor negatieve effecten worden uitgesloten. Het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet is dan ook niet nodig voor gierzwaluw.

4.4 Vaatplanten

Tijdens het nader onderzoek naar vaatplanten zijn verschillende standplaatsen aangetroffen van beschermde vaatplanten.

De planten groeien veelal in of tegen de muren waardoor de standplaatsen bij sloopwerkzaamheden verloren zullen gaan. Als gevolg van het aantasten van de huidige standplaatsen is het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

5 Conclusies en vervolgstappen

5.1 Conclusies

In opdracht van TU Delft heeft Tauw onderzoek gedaan naar de aanwezigheid en het gebruik van het plangebied door vleermuizen, huismussen, gierzwaluwen en beschermde vaatplanten ten behoeve van voorgenomen sloopwerkzaamheden. Het onderzoek is gericht op het vaststellen van de functie van het plangebied voor deze soorten.

5.1.1 Vleermuizen

- **Waargenomen functies:** het plangebied is (onderdeel van) het leefgebied van de gewone dwergvleermuis in de vorm van één zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen
- **Effecten:** voor de gewone dwergvleermuis geldt dat door beoogde werkzaamheden in het plangebied (renovatie van bebouwing) sprake is van aantasting van de functionele leefomgeving in de vorm van één zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen. Negatieve effecten kunnen daardoor niet worden uitgesloten
- **Conclusie:** in het kader van de Flora- en faunawet is een ontheffing voor gewone dwergvleermuis noodzakelijk.

5.1.2 Huismussen

- **Waargenomen functies:** Er zijn geen nestlocaties van huismussen vastgesteld binnen het plangebied
- **Effecten:** voor de huismus geldt dat door de afwezigheid van vaste verblijfplaatsen er geen sprake is van negatieve effecten door de beoogde werkzaamheden
- **Conclusie:** in het kader van de Flora- en faunawet is een ontheffing voor huismus niet nodig.

5.1.3 Gierzwaluwen

- **Waargenomen functies:** Er zijn geen nestlocaties van gierzwaluwen vastgesteld binnen het plangebied
- **Effecten:** voor de gierzwaluw geldt dat door de afwezigheid van vaste verblijfplaatsen er geen sprake is van negatieve effecten door de beoogde werkzaamheden
- **Conclusie:** in het kader van de Flora- en faunawet is een ontheffing voor gierzwaluw niet nodig.

5.1.4 Vaatplanten

- **Waargenomen functies:** Er zijn meerdere standplaatsen aangetroffen van beschermde vaatplanten binnen het plangebied
- **Effecten:** Er zijn meerdere standplaatsen van beschermde vaatplanten aanwezig, waardoor sprake is van negatieve effecten door de beoogde werkzaamheden
- **Conclusie:** in het kader van de Flora- en faunawet is een ontheffing voor vaatplanten noodzakelijk.

De ontheffingsaanvraag voor vaatplanten en vleermuizen dient te worden ingediend bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken. De noodzaak tot het daadwerkelijk in bezit hebben van een goedgekeurd mitigatieplan of een ontheffing is gekoppeld aan de uitvoeringsfase. Bij ontheffingsaanvragen dient rekening gehouden te worden met een proceduretijd die kan oplopen van vier tot zes maanden.

Geldigheid

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en van de sloop van gebouwen en het verwijderen van bomen en struiken, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn naar de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Met name bij het in onbruik raken van grond en/of bebouwing is de kans op (nieuw)vestiging van beschermde soorten aanwezig. De conclusies van dit onderzoek zijn daarom hooguit drie jaar geldig.

6 Literatuur

Netwerk Groene Bureaus, 2013. Vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014a. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014b. Soortenstandaard Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Tauw 2016, Quickscan Flora- en faunawet Gele Scheikunde en Kramerslab TU Delft. Notitie met kenmerk N001-1238403XDD-efm-V02-NL